

TOT DE BONES INTENCIONS

Sense biblioteca, encara

Arran de la signatura de l'escriptura pública de donació de la biblioteca de Nicolau Primitiu, per part de la família Gómez Senent, i la incorporació exemplar dels materials de mossèn Josep Espasa, Salvador Pallarès, Manuel Sanchis Guarner, Emili Munoz Orts i el poeta Badenes Dalmau, es concep l'important projecte de crear una biblioteca nacional valenciana.

La Conselleria de Cultura, Educació i Ciència de la Generalitat valenciana, instal·lats els socialistes en l'actual legislatura, ordenava a tal efecte per l'octubre del 82 que un dels exemplars lliurats a les tres oficines provincials del depòsit legal hi fos enviat. L'ordre garantia una recopilació de materials important per al projecte.

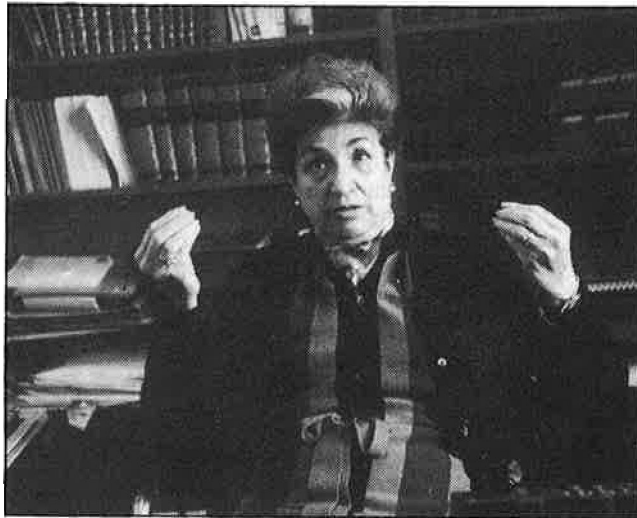
Amb aquest fonament, que s'incrementarà amb els anys i les transferències en matèria de cultura de juliol de 1983, l'assoliment de la biblioteca nacional valenciana es feia imminent, segons els objectius principals de la Direcció General de Promoció Cultural de la Conselleria. Es tractava d'ubicar l'aspiració en els locals de l'actual Biblioteca Pública del carrer de l'Hospital, mentre la Generalitat valenciana construïa un edifici «modern i més apropiat», com havia declarat Emilio Soler, el director general de la cosa, a la premsa d'aquells dies.

La imminència, mentre transcorria el temps, es retardava, i el triumfalisme de Soler s'anul·lava en derrota freda. El 8 de gener de 1985, un decret del Consell de la Generalitat valenciana creava la Biblioteca Valenciana —l'adjectiu nacional segurament es va perdre entre els oficis—, la finalitat i els objectius. El text només significava una data legal de naixença: se li assignaven objectius, funcions, però no se'n delimita la infraestructura ni la ubicació.

El 31 de gener de 1936, un any després, el *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana* publicava una resolució del conseller de Cultura, Educació i Ciència, en la qual constituïa el Con-

els valencians no tenim biblioteca nacional ni res que s'hi assemble. Hi ha, això sí, un projecte, unes donacions i una ubicació provisional. Més un consell assessor, i unes bones intencions. Tot, però, és enlaire.

Miquel Alberola

A l'esquerra, Pilar Faus. Baix, biblioteca Nicolau Primitiu.

sell Assessor de la Biblioteca Valenciana. Els vocals triats foren —són— Vicent Andrés Estellés, Joan Fuster i Ortells, Primitiu Gómez Senent, Antoni Mestre i Sanchis, Marià Peset Reig i Josep Sánchez Adell. El paper també resolía que Joan Fuster exercís d'assessor permanent del Consell Assessor, i que Pilar Faus Sevilla, directora de la Biblioteca Municipal —Casa de la Cultura—, fos la directora de la Biblioteca Valenciana amb caràcter provisional.

Transcorreguts tres mesos de la creació del consell assessor i més d'un any de la constitució de la Biblioteca Valenciana, calia saber quin és l'estat de les coses. Així, hem buscat les opinions de la directora *amb caràcter provisional* Pilar Faus, el vocal del Consell Assessor, Primitiu Gómez Senent, i el conseller de Cultura, Cebrià Ciscar.

Pilar Faus Sevilla ens ha assegurat no saber més que allò que ha aparegut

al *Diari Oficial*: «Només sé que es crea la Biblioteca Valenciana i que hi ha un nomenament provisional a favor meu. Deu ser provisional per falta d'espai, perquè mentre no hi haja un edifici, la Biblioteca no pot ser definitiva. Jo encara no en sé res».

Primitiu Gómez Senent, fill de Nicolau Primitiu, també ens ha constatat la seua ignorància sobre la Biblioteca. «Segons sembla —ens ha comentat— a partir del nucli de la biblioteca del meu pare es pretén crear la Biblioteca Valenciana. Em sembla fantàstic, però jo això ho sé a través de la premsa. Vaig rebre una carta del conseller de Cultura on m'invitava a formar part d'una comissió assessora. Cosa que vaig acceptar, naturalment, i mai més no n'he sabut res. Després, m'he assabentat per referències que hi ha més persones en aquest consell assessor, però no en sé res més i no m'agrada pertànyer a coses que no funcionen.»

La visió oficial, per força, havia de ser més il·lustrada que la dels vocals en funcions, sobretot si tenim en compte —i ara sí— la imminència de la convocatòria" de les eleccions, comenten certs sectors de l'ambient bibliotecari.

El conseller de Cultura, Educació i Ciència, Cebrià Ciscar, ens ha tret a tots de dubtes amb la seua deferència per la primícia: «A l'abril hi haurà una reunió de tots els membres per tal de decidir el funcionament de la Biblioteca Valenciana, que s'ubicarà en el carrer de l'Hospital, on hi ha actualment la Biblioteca Municipal.

«Es tracta —continua el conseller— de convertir l'actual Casa de la Cultura en la seu de la Biblioteca Valenciana, que es destinen allí els fons provinents de les donacions de biblioteques privades. No hem fet encara pública la convocatòria, però aquesta és la pretensió. Una de les qüestions que tractarem en la reunió serà la infraestructura: el problema de la manca de personal especialitzat i la distribució de l'espai. Sabem que serà al mes d'abril, però encara no n'hem decidit la data».

En alguns sectors de l'opinió pública hi ha la convicció que, de moment, la Biblioteca Valenciana ha servit per a una cosa: crear un consell assessor que comptàs amb les representacions d'alguns d'aquells que havien estat rebutjats en el Consell de Cultura Valenciana. La decisió última, és clar, hauria d'anar més enllà del canvi d'un rètol en una porta.

Què hauria de ser una Biblioteca Nacional

Francesca Aleixandre*

Un any després de la publicació en

el Diari Oficial de la Generalitat del decret de creació de la Biblioteca Valenciana, cal reflexionar sobre el que volem que siga aquesta biblioteca com a projecte de vertebració cultural d'un país i una tasca col·lectiva de tots els valencians.

El concepte de biblioteca nacional ha experimentat al llarg dels darrers anys una significativa evolució per la incidència de factors sociològics, com ara el creixement del nombre d'investigadors, el desenvolupament de les biblioteques especialitzades, la creació de nous sistemes bibliotecaris i el creixement del volum de documei

ió publicada.

Aquestes circumstàncies suposen replantejar les funcions pròpies de la biblioteca nacional, de tal manera que avui cal distingir entre funcions essencials, conuenients i opcionals.

Considerem funcions essencials i, per tant, irrenunciables per a la Biblioteca Valenciana, aquelles que defineixen «per se» l'existència o no d'una biblioteca nacional, més enllà del títol que es pose a la porta. A partir d'una anàlisi comparativa de les majors biblioteques nacionals del món: British Library, Library of Congress, Biblioteca Lenin i Bibliothèque Nationale de Paris, queden definides les següents funcions essencials:

- Col·lecció de les publicacions produïdes en el país al llarg de la seua història. I
- Col·lecció de les obres produïdes en l'actualitat en el país.
- Col·lecció de les obres amb interès i rellevància per a la investigació de la bibliografia i la documentació nacionals.
- Publicació de la bibliografia nacional.
- Planificació i coordinació de la informació documental en el país, a partir del catàleg col·lectiu nacional.
- Publicació de la bibliografia nacional retrospectiva.

En el cas valencià la biblioteca nacional té el seu origen en 1979, quan es signa la donació l'Estat Espanyol de la biblioteca Nicolau Primitiu. En aquell moment la família Gómez Senent introdueix en l'escriptura pública de donació una clàusula per la qual «en el cas que en temps futur es constituïssa una entitat política o administrativa de caràcter regional amb la denominació de Mancomunitat, Generalitat o semblant, els donants autoritzen el Ministeri de Cultura perquè transferisca la propietat i l'administració de l'objecte d'aquesta donació, exigint ics mateixes obligacions que l'estat...»

La mateixa clàusula s'introduirà després en les escriptures de donació de les biblioteques de Mn. Josep Espasa, Mn. Salvador Pallarès, Badenes Dalmau... Adolf Pizcueta i Lluís Gnarnet són els primers que poden donar les seues biblioteques directament a la Generalitat valenciana.

La Biblioteca Valenciana és el més ambiciós projecte cultural de futur de la Generalitat, però pot ser també la més gran frustració si no la dota d'una mínima infraestructura.

Si no tenim un edifici amb les instal·lacions adients i un personal bibliotecari suficient i ben qualificat, perdrem una ocasió històrica en la recuperació cultural del País Valencià.

* Bibliotecària en cap de la Biblioteca de Nicolau Primitiu

